

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/313/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5713214075
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2014:5713214075.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin sudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

Z. N., nar.X.X.XXXX

zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov, matky S. S., V. S., nar.XX.XX.XXXX, bytom H.M. XXXX/XX, I. a otca V. N., nar.X.X.XXXX, trvale bytom H. XXXX/XX, I., v súčasnosti J. XXXX/X, I., maloletá bytom ako otec v konaní o návrhu matky o zverenie maloletej do striedavej osobnej starostlivosti obom rodičom takto

r o z h o d o l :

Súd návrh matky na zverenie maloletej Z. N., nar.X.X.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti obom rodičom v celom rozsahu **z a m i e t a**.

Matka je **o p r á v n e n á** stretávať sa s maloletou Z. N., nar.X.X.XXXX takto:
každý párny týždeň v kalendárnom roku od štvrtku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod.,
každý nepárny piatok v kalendárnom roku od 16,00 hod. do 19,00 hod.,
cez letné prázdniny každý kalendárny rok celý prvý júlový kalendárny týždeň od 9,00 hod. do 19,00 hod.
a celý prvý augustový kalendárny týždeň od 9,00 hod. do 19,00 hod.,
cez Vianoce každý kalendárny rok 25.12. od 9,00 hod. do 19,00 hod.
na Nový rok každý kalendárny rok od 1.1. od 14,00 hod. do 3.1. do 19,00 hod..

Otec je **p o v i n n ý** maloletú na styk riadne pripraviť a styk matky s maloletou umožniť.

Matka si maloletú **p r e v e z m e** pred domácnosťou otca a po ukončení styku **o d o v z d á** otcovi pred touto domácnosťou.

Rodičia **s ú p o v i n n í** v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začiatkom styku, inak bezprostredne po jej vzniku.

Súd **u k l a d á** maloletej Z. N., nar.X.X.XXXX a jej rodičom, matke S. S., nar.XX.XX.XXXX a otcovi V. N., nar.X.X.XXXX povinnosť podrobiť sa sociálnemu a odbornému psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Martin **p r e d l o ž í** súdu správy o priebehu sociálneho a odborného psychologického poradenstva štvrtročne vždy do 31.3., do 30.6., do 30.9. a do 31.12. každého kalendárneho roka.

Účinnosť určeného výchovného opatrenia súd **z h o d n o t í** vo februári každého kalendárneho roka.

Žiaden z účastníkov **n e m á p r á v o** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 30.9.2013 matka žiadala dcéru Z. zveriť do striedavej osobnej starostlivosti jej a otcovi. Uviedla, že po rozvoze jej bola dcéra zverená so osobnej starostlivosti, styk s otcom bol určený vzájomnou dohodou. Na základe rozhodnutia zo dňa 5.6.2013 bola zverená otcovi a styk s matkou bol určený vzájomnou dohodou. Dôvodom jej návrhu je, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dcérku vychovávať a striedavou starostlivosťou bude rešpektované právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. Do júna 2013 mala dcérka styk s otcom len každý druhý víkend, v júli 2013 bola v jej starostlivosti celý mesiac a v auguste v starostlivosti otca.

Otec v písomnom vyjadrení k návrhu osobne podanom dňa 28.10.2013 uviedol, že súd mu zveril maloletú Z. do osobnej starostlivosti a matka svojim podpisom súhlasila s rozsudkom (čl. 16). Jej záujem o striedavú starostlivosť neprichádza do úvahy, nakoľko nejaví žiaden záujem o dcéru, ale o neustále návštevy cudzích ľudí a alkoholu. Už dva roky v byte nie je zapojená elektrina, nastali dlžoby na byte a podmienky na výchovu ich dcéry nie sú vhodné. Nejde jej o výchovu dcéry, ale o to, aby nemusela platiť vyživovaciu povinnosť. Od právoplatnosti rozsudku 3.7.2013 nedostal žiadne výživné a je dlžná suma 440 Eur. Dcéra je konečne spokojná a šťastná, že je u neho, ale konaním matky a neustálymi návštevami v škole ju znervózňuje a nemôže sa sústrediť na vyučovanie.

Matka na pojednávaniach zotrvala na návrhu, chce aby sa mohla podieľať na výchove dcéry, má vytvorené vhodné podmienky. Navrhla zo začiatku týždňové intervaly, lebo Z. nebola u nej dlho, potom by to mohlo byť dlhšie, striedanie by prebiehalo v nedeľu, výživné nežiadala určiť. V prípade nerozhodnutia o striedavej starostlivosti by súhlasila s úpravou styku ako navrhol kolízny opatrovník. Dcére povedala, že podala návrh, ale táto to s ňou neriešila, nechala to na rozhodnutie súdu. Koná tak ako chce otec. Volala otcovi, aby dcéra k nej prišla, stále sa na niečo vyhovára. Dcéra jej tiež hovorí, že má svoj program, že príde k nej, keď bude chcieť. Výživné doplatila a už ho platí pravidelne. V tomto roku bola dva krát na rodičovskom združení dcéry. Nie je v žiadnej sekte jehovistov, nestýka sa so žiadnymi jehovistami. Peniaze si požičala zo N. N., kúpila si chladničku, vysávač, mikrovlnku, posteľ do spálne a splatila úver z K. G. a R. H.. Nie si je istá, či by sa styk realizoval, či by dcéra k nej chodila, či by ju otec pustil. Ak by to tak bolo, bolo by to skvelé, bola by konečne s dcérou. Súhlasila s návrhom súdu na odborné poradenstvo, ktorého by sa zúčastnili všetci traja.

Otec nesúhlasil s návrhom. Matka holduje alkoholu, v byte sa striedajú panské návštevy, stretáva sa s osobami jehovistického vyznania a dcéra k nej z tohto dôvodu nechce chodiť. O dcéru nemala žiadny záujem do podania návrhu, nevolala mu vlni ani tohto roku, že si príde pre dcéru. Potom jej začala volávať a jeho obchádzať. Dcéra bola u nej od 27.12. do 30.12.2013, lebo ju k matke poslal. Nezakazoval jej ísť k matke, neobmedzoval ju, v žiadnom prípade ju nemanipuluje, sama sa rozhoduje, či chce byť s matkou. Nesúhlasil s návrhom kolízneho opatrovníka na rozšírenú úpravu styku. Verí, že dcéra by u matky dlho nevydržala, má iné záujmy, chodí von s kamarátkami a nie aby bola tri dni s matkou. Rovnako s návrhom na odborné poradenstvo, pracuje na smeny, ráno i poobede, nevie ako by to brala dcéra.

Kolízny opatrovník uviedol, že prešetril pomery v domácnosti matky i otca. Matka býva v priestranom 2-izbovom byte, kde má mal. Z. svoju izbu kompletne zariadenú, rovnako je zariadená obývačka a kuchyňa, domácnosť je udržiavaná na dobrej hygienickej úrovni. Otec s maloletou bývajú v 2-izbovom byte spoločne s jeho rodičmi, ktorí majú zverenú do náhradnej osobnej starostlivosti dve vnučky H. a S. N., byt je udržiavaný na dobrej hygienickej úrovni. Obidvaja rodičia sú zamestnaní, finančné problémy by nemali byť.

Maloletá sa im vyjadrila, že so striedavou starostlivosťou nesúhlasí, nevie si to predstaviť, s mamou sa chce len stretávať. Mama jej stále vytyka, prečo nechce u nej zostať. Prekáža jej, že rodičia medzi sebou nekomunikujú a všetko vybavujú cez ňu. U matky nechce prespať, lebo sa s otcom boja, že to zneužije na súde. Budí to dojem, že je trošku ovplyvňovaná otcom, či už vedome alebo nevedome. V roku 2011 znalkyňa napísala, že je ľahko ovplyvniteľná. U matky nejde o skutočnosť, pre ktoré by nemohla a nebola schopná sa o dcéru postarať. Starostlivosť otca je na veľmi dobrej úrovni, maloletá je spokojná, má otca rada.

Matka a dcéra potrebujú nájsť cestu k sebe, prerušil sa styk medzi nimi, odcudzili sa a preto navrhol upraviť rozšírený styk, aby sa spolu zžili a mohol sa vytvoriť predpoklad pre striedavú

osobnú starostlivosť do budúcnosti. Je v prvom rade potrebné budovať ich vzťah formou úpravy styku rozšíreného nad rámec bežnej úpravy. Doporučil aj, aby sa podrobili odbornému poradenstvu vzhľadom na vzťahy, ktoré sú medzi nimi, všetkým to prospeje zlepšiť komunikáciu a vzťahy.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca a kolízneho opatrovníka (čl. 40-44, 59-63, 77-80, 84-87), rozhovorom s mal. Z. (čl. 90), oboznámil sa s návrhom matky, s vyjadrením otca k návrhu, s príjmovými, zárobkovými a majetkovými pomermi rodičov, s ďalšími listinnými dôkazmi vyžiadanými súdom a predloženými rodičmi a KO a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 10C/41/2010, sp.zn. 12P/199/2010, sp.zn. 23P/28/2012, sp.zn. 12P/200/2012, sp.zn. 20P/284/2012, sp.zn. 7C/245/2013 a sp.zn. 5C/254/2013. Z takto vykonaného dokazovania mal preukázaný a zistený nasledovný skutkový stav:

Rodičia mal. Z. nie sú manželia a nežijú v spoločnej domácnosti, manželstvo bolo rozvedené rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 10C/41/2010-222 zo dňa 26.10.2011, mal. Z. bola zverená do osobnej starostlivosti matke a otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu 110,- Eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti výroku o rozvode manželstva, t.j. 8.11.2011. O úprave práv a povinností súd rozhodoval aj pred rozvodom rozsudkom č.k. 12P/199/2010-49 zo dňa 11.10.2010 v spojení s opravným uznesením zo dňa 5.11.2010 a s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp.zn. 10CoP/3/2011, ktorým návrh na zverenie maloletej zamietol, určil výživné otca 110,- Eur mesačne počnúc dňom 14.7.2010 a nedoplatok 943,90 Eur mu umožnil splácať v mesačných splátkach po 15,- Eur.

Rozsudkom č.k. 23P/28/2012-31 zo dňa 30.4.2012 súd upravil stretávanie otca s mal. Z. na každý páry týždeň v kalendárnom roku od piatku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod., každú stredu v druhom a v štvrtom týždni v kalendárnom mesiaci od 16,00 hod. do 18,00 hod., počas jarných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od nedele predchádzajúcej prvému dňu prázdnin od 18,00 hod. do utorka do 18,00 hod. a v párnom kalendárnom roku od stredy 10,00 hod. do piatku do 17,00 hod., počas letných prázdnin v každom kalendárnom roku prvé dva kalendárne týždne v mesiaci júl od 1.7. od 8,00 hod. do 15.7. do 18,00 hod. a v mesiaci august od 1.8. od 8,00 hod. do 15.8. do 18,00 hod., počas vianočných sviatkov v nepárnom kalendárnom roku od 23.12. od 16,00 hod. do 27.12. do 18,00 hod., každý páry kalendárny rok od 30.12. od 10,00 hod. do 2.1. nasledujúceho kalendárneho roka do 18,00 hod. a počas veľkonočných sviatkov v párnom kalendárnom roku od stredy vo veľkonočnom týždni od 16,00 hod. do veľkonočnej soboty do 18,00 hod. a v nepárnom kalendárnom roku od veľkonočnej soboty od 16,00 hod. do utorka do 18,00 hod.. Krajský súd v Žiline uznesením sp.zn. 9CoP/75/2012 zo dňa 27.8.2012 odvolanie otca odmietol, lebo na výzvu súdu na doplnenie svojho neúplného odvolanie nereagoval a z jeho podania nebolo zrejmé, v čom vidí nesprávnosť prvostupňového rozhodnutia a ako žiada vo veci rozhodnúť.

Konanie o návrhu otca o zmenu úpravy styku súd uznesením č.k. 12P/200/2012-23 zo dňa 30.10.2012 súd zastavil z dôvodu, že bolo v tej istej veci vedené konanie sp.zn. 23P/28/2012.

Rozsudkom č.k. 20P/284/2012-54 zo dňa 5.6.2013 súd schválil rodičovskú dohodu o zverení mal. Z. do osobnej starostlivosti otca, ktorý ju bude zastupovať a spravovať jej majetok, matka sa zaviazala platiť výživné 110 Eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti rozsudku vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám otca. Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 6CoP/65/2013-61 zo dňa 31.7.2013 odvolanie matky odmietol z dôvodu, že ho podala ako osoba, ktorá nie je na odvolanie oprávnená, lebo sa na pojednávaní vzdala v celom rozsahu práva toto podať.

Súd konanie o návrhu matky o zrušenie spoločného nájmu bytu, ktorý podala dňa 9.10.2013 a ktorý je vedený pod sp.zn. 7C/245/2013, prerušil do právoplatného skončenia konania vo veci sp.zn. 20P/313/2013, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 4.6.2014. Konanie o návrhu otca o zrušenie práva spoločného nájmu bytu po rozvode manželov, ktorý podal dňa 10.10.2013 a ktoré bolo vedené pod sp.zn. 5C/254/2013 zastavil titulom prekážky litispendencie, ktorá bráni tomu, aby prebiehalo na súde iné konanie v tej istej veci, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 3.1.2014.

V súčasnosti mal. Z. ukončila 7. triedu Základnej školy s materskou školou na ul. S.. V.. Š. I. I.. Podľa správy školy zo dňa 20.5.2014, ktorú vypracovala triedna učiteľka, sa v škole správa slušne, je milá (čl. 48). Nie je príliš komunikatívna, je tichá, pôsobí uzavretým dojomom, nevyhľadáva spoločnosť

ostatných, ale pri nadviazaní hovoru nemá problém komunikovať so spolužiakmi, ani s vyučujúcimi. S jej správaním nie sú žiadne problémy. Je zaradená medzi žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, na niektorých hodinách pracuje s pomocou asistentky. Na hodinách, kde pracuje samostatne, je jej tempo veľmi pomalé, dosahuje veľmi slabých výsledkov. Vo väčšine predmetov zvláda učivo s ťažkosťami, niekedy nerozumie zadaným úlohám, často zabúda pomôcky a domáce úlohy. Triedna učiteľka je v kontakte s otcom i matkou, obidvaja sa o správanie, aj výsledky v škole pravidelne informujú na rodičovských združeníach alebo telefonicky. Otec o problémoch so zvládaním učiva a s častým zabúdaním úloh a pomôcok vie, mal snahu problém riešiť, malo to len krátkodobý efekt.

Matka je zamestnaná od 15.9.1995 ako knihovníčka v Turčianskej knižnici v Martine. Svoje pracovné povinnosti si plní aktívne a zodpovedne, je v dennom kontakte s kolektívom knižnice i jej návštevníkmi pri výpožičnom pulte, úspešne sa podieľa na realizácii kolektívnych podujatí pre deti a mládež, za rok 2013 mala priemernú čistú mesačnú mzdu 359,11 Eur a 345,44 Eur za január 2014 (čl. 25-29). Otec je zamestnaný od 15.5.2008 ako vodič MHD, jeho pracovný výkon je uspokojivý, vie sa samostatne rozhodovať, aj kritické situácie rieši s prehľadom. Je obľúbený pre svoju priateľskú povahu a má zmysel pre presnosť a dôslednosť, javí sa ako človek s vyrovnanou povahou, za rok 2013 mal priemernú čistú mesačnú mzdu 636,30 Eur, keď bol práceneschopný, v máji mu boli vyplatené nemocenské 139,87 Eur zamestnávateľom, v júni sociálnou poisťovňou, 691,24 Eur za január 2014 (čl. 30-32).

Otec sa obrátil dňa 30.5.2014 na mediátorku Mgr. Andreu Gábrišovú za účelom riešenia výkonu rodičovských práv a povinností k mal. Z. vo vzťahu k úprave styku, nie ohľadom striedavej osobnej starostlivosti (čl. 49-58). Mediácie sa zúčastnila aj mal. Z. a matka otca G. N.. Dňa 4.6.2014 sa k mediátorke dostavila aj matka. V záverečnej správe z mediácie zo dňa 5.6.2014 mediátorka konštatovala, že u účastníkov nedošlo ku kompromisu. Otec trvá na určení styku s matkou a matka trvá na zverení do striedavej osobnej starostlivosti. Tiež, že sa maloletá nachádza v období predpuberty, ktorý je označovaný ako stredný školský vek - pubertálny vek, ktorý začína od 11-teho/12-teho veku života jedinca a trvá do 14-teho/15-teho veku a preto môže skutočnosti vnímať inak ako to od nej očakávajú iní, v tomto prípade vo vzťahu k obojmu rodičom.

Otec zotrval na tom, že maloletej nezamedzuje styk s matkou, ale Z. sa vyhýba kontaktu s ňou. Má záujem sa s ňou sýkať, kedy to uzná za vhodné, v rámci jej záujmu a jej možností. Stará matka vníma situáciu tak, že má Z. obavy a strach z toho, že bude opätovne zverená do výchovy matke, ktorá podľa nej nemá na ňu dobrý vplyv, ohrozuje jej vývin vzhľadom k jej veku a matka vedie záhaľčivý spôsob života. Maloletá nemá záujem o striedavú starostlivosť, ale záujem, aby sa otec podieľal na jej výchove a opatere. S otcom si rozumie, má u neho vhodnejšie podmienky na život, nakoľko má o ňu väčší záujem ako matka a dáva jej prednosť pred ostatnými. Má u neho lepšie aj finančné zabezpečenie, viac mu dôveruje. Nemá dobré spomienky na to, že u matky sa v byte zdržiavali cudzie osoby, ktoré u nich prespávali a mala z nich obavy a strach. Matka jej nikdy fyzicky neublížila, ale párkrát bola k nej vulgárna. Odvtedy vznikol u nej pocit, že sú pre mamu tí ostatní viac ako ona sama. Matku akceptuje, má ju rada, nemá z nej strach, bojí sa vplyvu a prítomnosti cudzích osôb, s ktorými sa momentálne sýka. Mama jej povedala, že sú to ľudia, ktorí uznávajú jehovistickú vieru. Mala predtým známosti, ale tie jej nikdy nevyhovovali a má spomienky, ktoré si myslí, že ako dieťa ich nikdy nemala vidieť a nemala byť ich svedkom. Má záujem sa s matkou stretávať v čase kedy to bude vyhovovať jej. Matka vyvíja snahu sa s ňou stretnúť osobne alebo telefonicky a ona to vníma negatívne. Matka situáciu vníma tak, že je maloletá pod vplyvom otca a starej matky, ktoré jej vzájomným stretnutiami s dcérou a styku bránia. Stretávajú sa minimálne a má obavy, že by v budúcnosti mohlo dôjsť k vzájomnému odcudzeniu. Našla si priateľa a neakceptovala to, veľmi citovo to vnímala a nevedela sa s tým psychicky vyrovnáť a nevedela danú zmenu prijať. Nemá vedomosť o tom, že by sa dcéra v minulosti stretla s vecami, ktoré by súviseli s intímnosťami a ktorých by mala byť svedkom. Stretávala sa v tom čase s priateľom, ale v domácnosti neprespával.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 28 ods. 1 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie MZV ČSFR č. 104/1991 Zb.) záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 7 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa každé dieťa je registrované po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť a pokiaľ to je možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktorú sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Podľa § 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

Podľa článku 32 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon FZ ČSFR č. 23/1991 Zb.) rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona. Osobitná ochrana detí a mladistvých je zaručená.

Podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti ich vôli iba rozhodnutím súdu na základe zákona.

Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, ak je v ňom dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia po uplynutí obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení. Výchovné opatrenie súd zruší, ak splnilo svoj účel. Súd môže rozhodnúť o uložení iného vhodného výchovného opatrenia, ak je to v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 91 ods. 1 vyhlášky č. 543/2005 Z.z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení, ktoré uložil maloletému dieťaťu a hodnotí ich účinnosť; postupuje pritom podľa osobitného predpisu. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd vyzve orgán sociálnoprávnej ochrany detí, príslušné zariadenie, ak je v ňom maloleté dieťa umiestnené, obec a školu, aby mu predkladali správy o maloletom dieťati v lehotách, ktoré určí.

Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, zisteného a preukázaného skutkového stavu rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozsudku, v celom rozsahu zamietol návrh matky na zverenie mal. Z. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, upravil styk matky s maloletou, maloletej a jej rodičom uložil povinnosť podrobiť sa sociálnemu a odbornému psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, ktorému uložil povinnosť predkladania správ o priebehu poradenstva štvrťročne s tým, že účinnosť súd zhodnotí vo februári každého kalendárneho roka. Styk s matkou upravil na každý páry týždeň od štvrtku od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod., každý nepáry piatok od 16,00 hod. do 19,00 hod., cez letné prázdniny celý prvý júlový a augustový týždeň od 9,00 hod. do 19,00 hod., cez Vianoce 25.12. od 9,00 hod. do 19,00 hod. a na Nový rok od 1.1. od 14,00 hod. do 3.1. do 19,00 hod. s tým, že otec je povinný maloletú na styk riadne pripraviť, styk matky umožniť, matka si maloletú prevezme a po ukončení styku odovzdá pred domácnosťou otca a rodičom uložil povinnosť informovať sa o nemožnosti uskutočnenia styku. V súčasnosti ešte nie je vhodná striedavá osobná starostlivosť a postačujúci bude rozšírený styk matky s maloletou, ktorý zabezpečí prehĺbovanie a zlepšovanie ich vzájomného vzťahu. Rozhodnutie je, podľa presvedčenia súdu, v najlepšom záujme maloletej. Pri rozhodovaní súd každý dôkaz zhodnotil jednotlivo, všetky vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na výpovede rodičov, mal. Z. a kolízneho opatrovníka, skutočnosti, ktoré neboli sporné a o ktorých nemal pochybnosti a zo stavu v čase vyhlásenia.

Niet sporu o tom, že rodičia nežijú viac rokov v spoločnej domácnosti a že sa o zmene doterajšej úpravy výkonu ich rodičovských práv a povinností a o zverení mal. Z. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nedohodli, pritom obidvaja rodičia sú spôsobilí maloletú vychovávať a citové väzby medzi maloletou a otcom i matkou sú pozitívne.

Záujmom maloletej a najdôležitejšou požiadavkou pri rozhodovaní nepochybne bolo, aby bolo rešpektované jej právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. V tomto smere otec nerešpektuje právo matky na zabezpečovanie jej podielu na výchove, napríklad aj formou striedavej starostlivosti, s ktorou absolútne nesúhlasil. Podceňuje matku, je k nej veľmi kritický na rozdiel od seba. To ako sa maloletá správa, ako reaguje na matku je tiež zrkadlom výchovy a výchovné pôsobenia otca, i jeho matky, ktorí spoločne maloletú už dlhú dobu vychovávajú a je na nich usmerňovať ju k správne vzťahu k matke, ktorá navždy jej matkou ostane a má právo, nielen povinnosť spolupodieľať sa na jej výchove. Je pozitívne, že stará matka pomáha otcovi pri starostlivosti, ale nemôže zasahovať do vzťahu matka a dcéra. Súd sa stotožnil s názorom matky o tom, že maloletá je otcom manipulovaná a otec jej nedáva dostatok priestoru na budovanie vzťahu, i keď to on popiera a nesúhlasil s rozhodnutím súdu o širšej úprave styku. Matka má vytvorené lepšie bytové podmienky ako otec, maloletá má u nej vlastnú izbu, kde má vytvorené všetko potrebné pre prípravu do školy, pre spánok i pre hranie a aktívne trávenie voľného času. Prečo súd nevyhovel návrhu matky bolo predovšetkým z dôvodu, že je potrebné, aby sa matka s maloletou viac zblížili, dostali dostatok priestoru na skvalitňovanie ich vzťahu a aby dokázala, že môže byť dobrá matka. Toto všetko je zabezpečené úpravou styku v širšom rozsahu, a to za mesiac šesť celých dní a štyri dni len popoludnie, tiež dva týždne v lete, prvý sviatok vianočný a tri dni v Novom roku. Doteraz vôbec styk upravený nebol a bol ponechaný na dohodu rodičov, matka si v tomto smere nepodala na súd návrh, rovnako si podala návrh na striedavú osobnú starostlivosť. Súd nemá pochybnosti o tom, že matka zvládne starostlivosť o maloletú počas času, kedy bude v jej domácnosti, bude sa jej plnohodnotne venovať vrátane prípravy na vyučovanie. Svoju prácu v knižnici si

dokáže zabezpečiť tak, aby s ňou mohla byť v určený čas, i v sobotu, ktorú robí jednu v mesiaci. Nemá žiadneho priateľa a žije v byte sama. Súd uveril jej tvrdeniu, že sa nestretáva s jehovistami, v konečnom dôsledku ani táto skutočnosť by nemohla negatívne ovplyvniť rozhodovanie súdu, lebo každý má podľa Ústavy Slovenskej republiky zaručenú slobodu náboženského vyznania a viery, myslenia a svedomia a slobodne prejavovať svoje zmýšľanie.

V priebehu konania, podľa názoru súdu, nedošlo k zlepšeniu vzájomných vzťahov medzi rodičmi, k zlepšeniu ich vzájomnej komunikácie a stále sa nepodarilo medzi nimi vytvoriť produktívny vzťah, práve v záujme ich maloletej dcéry, pričom každý z nich chce pre ňu to najlepšie a k tomu nepochybne patrí i primeraná komunikácia medzi rodičmi. Tento vzťah sa môže stále zlepšovať, musia to však chcieť obidvaja rodičia a ak nie sú sami schopní zlepšiť vzťahy, je tu možnosť vyhľadať odbornú pomoc. Potom je väčší predpoklad zvládnutia do budúcnosti striedavej osobnej starostlivosti, s ktorou možno počítať, ak sa pozitívnym spôsobom bude rozvíjať vzájomný vzťah matky a maloletej. Cieľom je tiež akceptácia úlohy druhého rodiča vo výchove, získanie komunikačných schopností aj vo vzťahu k maloletej, získanie najvhodnejšieho individuálneho výchovného prístupu každého z rodičov a zabezpečenie jednoty rodičov vo výchove maloletej, ktorú musia dosiahnuť v jej záujme. Vzhľadom na poznatky zo správania rodičov na pojednávaniach v tomto konaní, aj z predchádzajúceho konania súd maloletej a rodičom uložil povinnosť sa takejto odbornej pomoci podrobiť, lebo je presvedčený, že otec a mal. Z. by sa tomuto dobrovoľne nepodrobili, otec v konečnom dôsledku na pojednávaní s tým nesúhlasil a vyhováral sa na prácu na smeny. V záujme maloletej si rodičia musia nájsť čas, keď si sami bez odborníkov nedokážu usporiadať vzájomné vzťahy. Odbornú pomoc potrebuje aj maloletá, aby si uvedomila, že nemôže dávať prednosť kamarátkam pred matkou a tráveniu voľného času len s nimi alebo s otcom a jeho rodinou, pod silným vplyvom ktorých je a podľa toho aj koná. Rovnaké právo má aj matka, aby určitý čas mohla stráviť so svojou dcérou. Nech sa matka v minulosti možno niekedy aj neprímerane správala k maloletej, má právo dostať šancu na preukázanie, že dcéru má rada, že jej na nej záleží a chce sa spolupodieľať na jej výchove. Poradenstvo bude vykonávať tunajší úrad práce, referát poradensko-psychologických služieb, keď sa súdu nepodarilo zabezpečiť špecializované zariadenie, lebo v meste Martin žiadne nepôsobí. Rovnako súd nemohol vymedziť časový úsek, počas ktorého bude výchovné opatrenie vykonávané, pretože to záleží od množstva odborných konzultácií, pravidelnosti účasti rodičov na nich, od dosiahnutých výsledkov, ktoré súd bude priebežne zisťovať a potom hodnotiť, tiež od ochoty a vôle rodičov hľadať čo najlepšie riešenie.

Rovnaké stanovisko k veci zaujal aj kolízny opatrovník, ktorý neodporučil striedavú osobnú starostlivosť, ktorá nie je teraz vhodná, ale bol za rozšírený styk na budovanie vzťahu s matkou a v prípade, že by matka zvládala starostlivosť a vzťahy sa zlepšili, potom uvažovať o zverení mal. Z. do striedavej osobnej starostlivosti.

Znalecké dokazovanie navrhnuté matkou v súčasnosti považoval súd za nedôvodné a neopodstatnené, maloletá by bola zbytočne vystavená stresu, keď znalecké dokazovanie bolo realizované v rozvodovom konaní v roku 2011. Určite by znalecké dokazovanie kvalifikovane posúdilo vzťah matky a otca k maloletej, vzťah maloletej k obidvom rodičom, vzájomný vzťah rodičov, ich schopnosti vzájomnej komunikácie a podobne, ale súd vzhľadom na skutočnosti zistené a preukázané v priebehu konania nepovažoval za potrebné ho nariadiť. Rovnako vypočuť svedkov navrhnutých otcom na preukázanie toho, ako matka

dcéru vychovávala, ako sa k nej chovala a že sa stretáva s jehovistami. Sú to skutočnosti, ktoré sa stali v minulosti a súd rozhoduje o tom ako to bude do budúcnosti.

Súd sa zaoberal aj otázkou motívu a dôvodu, ktorý matku viedol k podaniu návrhu na zverenie mal. Z. do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch, či nešlo o vlastný sebecký záujem, lebo ochranu tohto záujmu nemožno poskytnúť. V tejto otázke je súd presvedčený, že u matky ide o skutočný a úprimný záujem o dcéru, o snahu začať sa podieľať na jej výchove a starostlivosti vo väčšom rozsahu ako doteraz, čo je určite v najlepšom záujme maloletej. Určite striedavú starostlivosť matka nechápe ako prostriedok na získanie bývalého spoločného bytu do jej výlučného užívania, ide o byt, v ktorom matka aktuálne sama býva. Aj otec si podal rovnaký návrh na zrušenie spoločného nájmu bytu, a to deň po matke. Bolo by teda možné tvrdiť, že aj on chce naďalej mať maloletú vo výlučnej osobnej starostlivosti, aby mal argument na pridelenie bytu do jeho užívania.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 konanie vo veciach starostlivosti o maloletých) a nezistil žiadne skutočnosti ani okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, trojmo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).